

Скелі-близнята в Гурзуфі

Легенди Криму

У тих місцях, де тепер Гурзуф, у давнину все було відкрито дрімучими лісами. Багато звірів водилось у тих лісах: і ведмеді, і олені, і вовки. Люди жили тільки на вершині Ведмідь-гори. Там стояв величний замок. Далеко видно було його високі башти, ще далі линула слава про його власників – князів Петра і Георгія. Вони були близнята. Їх мати, княгиня Олена, вмираючи, заповідала їм жити в злагоді і з честю носити батьківську зброю.

Брати вічно були в походах, на полюванні. Мало жили вони в замку, а коли бували там – від підніжжя і до вершини дзвеніла гора від музики. Моряки, яким випадало в ті ночі плисти повз Ведмідь-гору, лякалися заграва на небі від вогнищ.

Жили брати дружно, в бою пліч-о-пліч билися, захищаючи один одного. Де меч одного промахнеться, там влучить меч другого.

Багато вірних слуг було в молодих князів, але найвірніше служив їм старий Німфоліс. Страшний вигляд мав він: борода зелена, руки довгі, до колін; очі суворі, спідлоба дивляться. А вдарить палицею – сотні ворогів падають. Свисне старий – трава до землі пригинається, море хвилюється. Любили князі Німфоліса. Слухалися його в усьому.

Минув не один рік з дня смерті княгині Олени. Змужніли князі, вродливіших од них по всьому Чорномор'ю не було. Кучері до плечей, очі немов жаринки: подивляться лагідно – ошчасливлять, грізно глянуть – затремтиш. Стрункі, сміливі, з

гордим поглядом, з рішучою ходою, князі були
любленцями народу і грозою ворогів.

Одного разу темної ночі стукає до братів старий
Німфоліс.

Встають брати і питають:

– Чого тобі, любий?

Сумно подивився на них старий і сказав:

– Прийшов з вами попрощатись. Я залишаю вас! Не
умовляйте мене, на те не моя воля. А на прощання
даю вам по дарунку. Ви осягнете таємницю всього
живущого, дізнаєтесь, як влаштований світ і з чого
він складається. Але пам'ятайте: ніколи не
користуйтеся цим дарунком з корисливою метою,
для насильства. Хай він служить вам лише для
радощів пізнання.

Поставив він на стіл дві перламутрові скриньки і
зник. Кинулись брати до скриньок, відкрили їх. В
одній лежав кістяний жезл з написом: «Підійми
його – і розступиться море, опусти – побачиш все,
що є в безодні морській», а в другій – два срібних
крила з написом: «Прив'яжи їх – і понесуть тебе,
куди захочеш, дізнаєшся там про все, що
забажаєш».

Жили брати, поживали, не раз згадуючи любого
Німфоліса. Задумає Георгій – і рвонеться у голубу
височінь, захоче Петро – по дну моря з жезлом піде,
вбиваючи морських потвор. Дивувались гості,
слухаючи розповіді Георгія про далекі країни,

здригались найхоробріші, дивлячись на страшні чучела з морських потвор.

Та ось почули брати, що в далекому славному місті на бистрій річці є дві сестри, дівчата-близията. Говорили, що сестри – незвичайні красуні, такі стрункі, що коли йдуть, то наче кораблі по тихому морю пливуть, такі сміливі, що гордий погляд очей голубих ні перед ким не опускають.

Братам би прийти з миром та ласкою, заслужити привітністю любов і повагу, показати себе в усій душевній красі. А вони налетіли на далеке славне місто, жителів побили, сестер-красунь силою взяли. А силоміць взяте – не любов'ю здобуте. Насильство і любов ніколи не вживуться.

Орли зустріли орлиць! Не захотіли горді сестри прийняти братів, відкинули їх любов, яку ті хотіли подарувати їм у неволі. Коли б у піднебессі, ширяючи в неозорих просторах, знайшли вони одне одного... А в клітці тісній, стальними прутами перевитій, омертвіла душа сестер і нічого в ній не лишилось, крім презирства і ненависті до братів.

Здригнулися серця братів від болю. І захотіли вони за всяку ціну купити любов сестер. Приходять до них і кажуть:

– Не примушуйте нас горювати, не мучте нас... Скажіть, як заслужити вашу любов?

Гордо одвернулися від них сестри, довго мовчали. Одна, старша на вигляд, промовила не дивлячись:

– Волю спочатку дайте нам. А тоді будемо говорити, як рівні з рівними.

Перезирнулися брати і похитали головами:

– Ні!

Чого тільки не робили молоді князі, щоб примусити усміхнутися сестер-красунь. Вони були холодні й мовчазні, мов каміння на дні морському.

Засумували брати. Думали в кривавих битвах забути про дівчат – не допомогло. Немов шип залізний, ранить серце знехтувана любов. Сподівалися пиятикою розвіяти нудьгу – не вдалось. Стоять перед очима красуні, наче судді, дивляться на братів.

Каже брат братові:

– Може, скажемо їм про жезл і крила? Вони дізнаються, хто ми такі, і відкриють нам серця.

Погодився брат і додав:

– Скажи їм, що ми владні піднятися до самого сонця і їх підняти туди, що ми можемо опуститися на дно моря і їх з собою взяти.

Так і зробили. Одна сестра ніби зацікавилась:

– До самого сонця? І в морську глибину? Дивовижно, якщо це правда.

Друга сестра також з цікавістю подивилась на князя.

Всю ніч не спали брати. Вони пам'ятали заповіт Німфоліса, який застерігав їх, щоб не користувалися вони чарівними дарунками з корисливою метою. І тихо розмірковували, як поставиться до їх вчинку старий слуга.

– Він нас не осудить,– мовив Георгій.– Адже він, мабуть, знає, як тяжко нам живеться і як потрібна нам дружба цих жінок. Ні, не заради вигоди, а заради щастя і спокою ми вирішили показати те, що сховане від очей людських.

Назавтра підв'язав Георгій коню крила, посідали на коня брати з сестрами і піднялися вгору. Не одну хмаринку зачепили, не одна блискавка пролітала повз них на землю, але все вище піднімалися сміливці. Під вечір немов гора алмазів засвітилась перед ними, і опалив їх сонячний промінь.

Пролунав голос старого Німфоліса:

– Назад!

Затремтів Георгій, злякався вперше в житті і повернув коня. Наче вихор, неслися вони вниз. Дух зайнявся у сестер, закрилися голубі очі, непритомних опустив їх на землю Георгій. Але прийшли вони до пам'яті і заговорили глузливо:

– Не підняв нас до сонця, втік, як заєць-боягуз. Як квола жінка, вчинив... Не варті ні ти, ні брат твій нашого кохання.

Наступного дня запряг Петро коней у колісницю та й повіз сестер і брата до бурхливого моря. Підняв жезл, розступилася безодня, і понеслися вони по дну вглиб, де височів дивний палац. Недалеко ще

від'їхали від берега, як з'явився невидимий для красунь Німфоліс в зеленому плащі і промовив:

– Петре, з нечистим наміром спустився ти в безодню. Наказую тобі повернутися, якщо не хочеш загинути сам і згубити всіх.

Нічого не відповів Петро, тільки хльоснув бистрих коней. Розгнівався цар безодні, вдарив тризубцем раз – і убив братів, вдарив другий раз – і убив сестер.

Але не загинули вони. Випливли їх тіла, з'єдналися навіки в камені.

І люди побачили в морі скелі-близнята Адалари. Розповідають ці скелі про те, як сумно кінчаються спроби взяти щось силоміць від душі людської.